

ПРАВИЛНИК И ПРОПОЗИЦИЈЕ ТАКМИЧЕЊА ИЗ БИОЛОГИЈЕ ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА ЗА ШКОЛСКУ 2014/15. ГОДИНУ

За ученике основних школа организују се такмичења на четири нивоа: **школско, општинско, окружно/градско и републичко**. Организатори такмичења су Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Српско биолошко друштво и Департман за биологију и екологију Природно-математичког факултета у Новом Саду. **Термини свих нивоа такмичења дефинисани су календаром такмичења прописаним од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.**

На такмичењу учествују ученици **V, VI, VII и VIII** разреда основне школе.

Ученици **V** и **VI** разреда такмиче се само до нивоа окружног/градског такмичења.

Циљ такмичења је провера усвојених и стечених знања ученика из **наставног садржаја одређеног разреда, према календару такмичења и методским целинама.**

За све нивое такмичења користе се:

1. Образовни стандарди за крај обавезног образовања – Образовни стандарди за наставни предмет Биологија, Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд, 2010.
2. Важећи планови и програми за основну школу, за наставни предмет Биологија, за школску 2014/15. годину – према Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.
3. Сви одобрени удбеници за основну школу за школску 2014/15. годину, за предмет Биологија.

На **школском, општинском и окружном/градском** такмичењу ученици раде **тест** на којем могу добити највише 100 бодова, а време решавања теста је 60 минута.

На **републичком** такмичењу ученици раде **тест** на којем могу добити највише 80 бодова и **вежбу** на којој могу добити највише 20 бодова. Време решавања теста је 60 минута а време предвиђено за реализацију вежбе је 30 минута.

ШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Школско такмичење је обавезан ниво такмичења. Организује га Актив професора биологије на нивоу школе. **На вишем нивоу такмичења могу да учествују само ученици школа које су организовале школско такмичење из биологије.**

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Општинско такмичење организују општински активни професора биологије, уколико су такви формирано, у сарадњи са Српским биолошким друштвом.

На општинском такмичењу учествују најбоље пласирани ученици са школских такмичења. **Школе које имају три и мање одељења по разреду могу да пријаве по 3 (три) ученика за пети, шести, седми и осми разред. Школе које имају четири и више одељења по разреду могу да пријаве једног ученика по одељењу за пети, шести, седми и осми разред.**

Општинско такмичење за ученике **V разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за V разред од почетка закључно са наставном јединицом *Цвет. Делови, облици једнополан и двополан цвет; цвасти.*

Општинско такмичење за ученике **VI разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VI разред од почетка закључно са наставном јединицом *Бодљокошци – животни простор, начин живота, спољашња грађа. Разноврсност и значај.*

Општинско такмичење за ученике **VII разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VII разред од почетка закључно са наставном јединицом *Повезаност жлезда са унутрашњим лучењем и нервног система. Поремећаји у раду жлезда са унутрашњим лучењем.*

Општинско такмичење за ученике **VIII разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VIII разред од почетка закључно са наставном јединицом *Антропогени екосистеми; угроженост и могућности заштите.*

Напомене:

Обавеза је предметних наставника да са ученицима пређу претходно поменуто градиво, чак и у случају када то није урађено у оквиру редовних часова.

Организатори такмичења, Српско биолошко друштво и Департаман за биологију и екологију Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду нису одговорни за евентуалне стручне грешке у одобреним уџбеницима биологије!

Пласман ученика након општинског такмичења утврђује се на основу освојених бодова и то: **I место од 91-100 бодова; II место од 81-90 бодова и III место од 71-80 бодова.**

Учесницима – ученицима и наставницима – који на општинском такмичењу освоје прво, друго и треће место додељују се дипломе и похвале које обезбеђује и потписује директор школе домаћина. Ученицима се додељују Дипломе, а наставницима Похвале. **Школе домаћини општинских такмичења дужни су да у року од 7 дана школи организатору окружног/градског такмичења доставе у електронској форми спискове пласираних ученика. Списак треба да садржи име и презиме ученика, назив школе, назив општине, број освојених бодова на тесту и име и презиме наставника.**

ОКРУЖНО/ГРАДСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Окружно/градско такмичење организују школе домаћини у сарадњи са Српским биолошким друштвом, Департманом за биологију и екологију ПМФ-а у Новом Саду и Министарством просвете, науке и технолошког развоја.

Са општинског на окружно/градско такмичење пласирају се ученици који су освојили од 85 до 100 бодова.

Окружно/градско такмичење за ученике **V разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за V разред од почетка закључно са наставном јединицом ***Како биљке добијају имена.***

Окружно/градско такмичење за ученике **VI разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VI разред од почетка закључно са наставном јединицом ***Разноврсност гмизаваца и значај; изумрли гмизавци.***

Окружно/градско такмичење за ученике **VII разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VII разред од почетка закључно са наставном јединицом ***Глас и говор. Обољења органа за дисање. Дувански дим и здравље.***

Окружно/градско такмичење за ученике **VIII разреда** обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VIII разред од почетка закључно са пројектом ***Глобалне последице загађивања животне средине.***

Напомене:

Обавеза је предметних наставника да са ученицима пређу претходно поменуто градиво, чак и у случају када то није урађено у оквиру редовних часова.

Организатори такмичења, Српско биолошко друштво и Департман за биологију и екологију Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду нису одговорни за евентуалне стручне грешке у одобреним уџбеницима биологије!

Пласман ученика након окружног/градског такмичења утврђује се на основу освојених бодова и то: **I место од 91-100 бодова; II место од 81-90 бодова и III место од 71-80 бодова.**

Учесницима – ученицима и наставницима – који на окружном/градском такмичењу освоје прво, друго и треће место додељују се дипломе и похвале које обезбеђује школа домаћин, а које потписују представник друштва, односно школске управе и директор школе домаћина. Ученицима се додељују Дипломе, а наставницима Похвале.

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ

Републичко такмичење организује Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Српско биолошко друштво у сарадњи са Департаманом за биологију и екологију Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду. Такмичење ће се одржати на Департаману за биологију и екологију ПМФ-а у Новом Саду.

Са окружног/градског такмичења на републичко такмичење пласирају се ученици који су освојили од 85 до 100 бодова.

На републичком такмичењу ученици решавају тест на којем могу добити највише 80 бодова и једну од доле понуђених вежби на којој могу добити највише 20 бодова. Укупан број бодова који ученици могу остварити на републичком такмичењу је 100.

Републичко такмичење за ученике VII разреда обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VII разред од почетка закључно са наставном јединицом *Наслеђивање пола код човека. Наследне болести везане за пол. Обољења органа за размножавање. Хигијена полних органа.*

Републичко такмичење за ученике VIII разреда обухвата наставно градиво прописано важећим Наставним планом и програмом за VIII разред од почетка закључно са наставном јединицом *Отпад и рециклажа.*

Вежбе на републичком такмичењу за ученике VII разреда су:

- *Посматрање мишићног ткива на трајном микроскопском препарату.*
- *Посматрање крви на трајном микроскопском препарату.*
- *Грађа бубрега – дисекција.*

Напомена: У оквиру вежбе, ученик може за њену реализацију (извођење, обележавање цртежа и писмене одговоре на постављена питања) добити највише 20 бодова.

Вежбе на републичком такмичењу за ученике VIII разреда су:

- *Препознавање различитих врста биљака (укупно 10) из свежег или хербаризованог материјала, наведених у уџбенику биологије у оквиру појединих екосистема.*

Напомена: У оквиру вежбе, ученик може освојити највише 1 бод за тачан назив врсте и највише 1 бод за одређивање типа екосистема коме припада дата биљна врста. *Врсте биљака* које се могу наћи у оквиру вежбе на такмичењу су: црни бор, бели бор, смрча, јела, храст лужњак, цер, буква, бела врба, топола, брест, граб, клен, дрен, глог, леска, кукурек, папрат (слатка папрат, навала, јеленски језик), маховине (бусењача, јетрењача), копитњак, попино прасе, јежевина, шаш, планински вијук, лисичји реп, црвена детелина, жута детелина, луцерка, ливадарка, булка, штир, чичак.

Напомене:

Обавеза је предметних наставника да са ученицима пређу претходно поменуто градиво, чак и у случају када то није урађено у оквиру редовних часова.

Организатори такмичења, Српско биолошко друштво и Департман за биологију и екологију Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду нису одговорни за евентуалне стручне грешке у одобреним уџбеницима биологије!

Тестове ће припремити група аутора са ПМФ-а у Новом Саду. Тестови ће бити рецензирани од стране Комисије коју ће чинити професори са Департмана за биологију и екологију Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду.

Пласман ученика на републичком такмичењу утврђује се на основу освојених бодова:

- **I место освајају ученици са највећим бројем бодова;**
- **II место освајају ученици који после првопласираних ученика имају највећи број бодова и**
- **III место освајају ученици који после другопласираних ученика имају највећи број бодова.**

Ученици који освоје исти број бодова деле одговарајуће 1, 2. или 3. место.

Ученици који на републичком такмичењу освоје прво, друго и треће место добијају дипломе и похвале које обезбеђује Департман за биологију и екологију Природно-математичког факултета, Универзитета у Новом Саду, а потписују Министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и председник Српског биолошког друштва. Ученицима се додељују Дипломе, а наставницима Похвале. Дипломе и Похвале ће ученицима и наставницима бити послате у школу.

ЖАЛБЕНИ ПОСТУПАК ТОКОМ ТАКМИЧЕЊА

Учесник такмичења, односно ученик и наставник ментор могу да поднесу жалбу на вредновање резултата такмичења **САМО** у писаној форми.

Жалба се подноси **Комисији за жалбе** која одговарајућу одлуку у писаној форми доноси пре истицања финалних резултата.

Жалбену Комисију на општинском и окружном/градском нивоу чине именовани наставници биологије. Жалбену Комисију на републичком такмичењу чине чланови организатора такмичења, односно Српског биолошког друштва, Департмана за биологију и екологију ПМФ-а у Новом Саду и представник Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Коначна ранг листа такмичења сачињава се после разматрања жалби учесника и објављује се у **дану одржавања такмичења** на огласној табли и сајту организатора (одређеног нивоа) такмичења.

ОБАВЕЗЕ ОРГАНИЗАТОРА

Организатори такмичења за сваки ниво такмичења писменим путем достављају извештај о резултатима такмичења **Министарству просвете, науке и технолошког развоја – Сектору за предшколско и основно образовање и васпитање – најкасније пет дана по одржаном такмичењу.**

Извештај треба да садржи у виду табеларног приказа број ученика на такмичењу, место и време одржавања такмичења, укупан број награђених ученика и њихове основне податке (име и презиме, назив школе и место) и кратку анализу резултата.

КАЛЕНДАР ТАКМИЧЕЊА

Према Календару такмичења ученика основних школа за школску 2014/15. годину, термини су следећи:

- Школска такмичења – од 19. до 22. фебруара 2015. године;
- Општинско такмичење – 14. март 2015. године (субота) са почетком у 11 часова;
- Окружно/градско такмичење – 26. април 2015. године (недеља) са почетком у 11 часова;
- Републичко такмичење – 17. мај 2015. године (недеља) са почетком у 12 часова у просторијама Департмана за биологију и екологију ПМФ-а, Универзитета у Новом Саду, Трг Доситеја Обрадовића 2, 21000 Нови Сад.

НАПОМЕНА

Надлежне особе из Школских управа дужне су да **спискове са подацима ученика и наставника (име и презиме ученика, разред, име и презиме наставника, назив школе, место, број освојених бодова на тесту) по завршетку окружног/градског такмичења, а најкасније до 4. маја 2015. године, у писаној форми пошаљу организатору републичког такмичења, на адресу:**

Секретаријат Департмана за биологију и екологију (за републичко такмичење ученика основних школа)

Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду

Трг Доситеја Обрадовића 2

21000 Нови Сад

ИЛИ у електронској форми на е-маил адресу: *takmicenje@dbe.uns.ac.rs*

Све информације у вези такмичења ће се налазити на веб страни: *www.dbe.uns.ac.rs* у делу **Такмичење из биологије.**

ПРАВИЛНИК И ПРОПОЗИЦИЈЕ ТАКМИЧЕЊА СУ У ПОТПУНОСТИ УСАГЛАШЕНИ СА СТРУЧНИМ УПУТСТВОМ МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ОРГАНИЗОВАЊУ ТАКМИЧЕЊА И СМОТРИ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА.

**Председник републичке комисије за такмичење
Др Душко Благојевић, с.р.**